

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Zaščitimo našo nacionalno posest!

Za časa bivše cesarske Avstrije, ko se je bil posebno za naše ozemlje med Dravo in Muro neizprosno boj med avstrijanskimi slovenskimi življenjem ter s severa pritiskajočim nemštvom, so naši narodni nasprotniki posluževali v tem boju zlasti svoje gospodarske premoči. V njihove roke je prehajala naša industrija, trgovina in obrt, prehajala pa so tudi kmečka posestva. Ta poslednja so se nakupovala za nemške priseljence iz nemških pokrajin Avstrije in iz Nemčije celo po nemških bojnih organizacijah, kot je bila »Südmarch«. Kot rezultat te sistematično vodene akcije, za katero so stali težki milijoni nemškega kapitala, smo dobili v prej docela čistih slovenskih vaseh nemške posestnike. Tako je nastala n. pr. tudi najmočnejša taka kolonija v Št. Ilju v Slovenskih goricah, ki se je deloma ohranila tudi še po osvobojenju in obstoja še danes, da bi bila imela naša država vsa pravico te ljudi, ki so bili sem naseljeni v raznarodovalne namene, brez dolgega procesa spet odstraniti in jih poslati tja, od koder so prišli!

Slovenska posestva so pa nakupovali mimo priseljencev tudi domači mariborski, ptujski in drugi Nemci iz Gradca ter od drugod, ne da bi se bili na njih naselili. Prisvojili so si je slovenska tla v okolici Maribora in Ptuja, po Slovenskih goricah in Haložah. Z njih so izginili svobodni, samostojni slovenski kmetje, zamenjali so jih revni viničarji, ki so postali v vsem, tudi v političnih in celo nacionalnih zadevah, docela odvisni od svojih nemških gospodarjev. Volilci nemških kandidatov v čisto, včasih stodoletno slovenskih krajih, so se rekrutirali po ogromni večini prav iz vrst teh viničarjev nemških gospodarjev. Tega žalostnega stanja tudi osvobodjenje ni bistveno izpremenilo. Le prva leta po osvobojenju je prešlo nekaj tako izgubljenih posestev spet v slovenske roke, vsa druga so pa ostala še nadalje v lasti mariborskih, ptujskih ter avstrijskih Nemcev. Kdor hoče dobiti o tem vsaj malo podoba, naj prebere študijo prof. dr. Žgečarja o položaju v Haložah. Haloze so naše samo po svoji legi v Jugoslaviji. Prav tako obupen je položaj v Slovenskih goricah, zlasti ob Muri, Gornji Radgoni itd. Najlepša, najrodovitnejša posestva, nekdanji lastniki slovenskih kmetov, so v rokah nemških magnatov iz Avstrije!

Po osvobojenju je bila izdana nadvse umestna odredba, po kateri ni smel tujec, ki ni naš državljan, kupiti nobene nepremičnine v 30 kilometrskem pasu za državno mejo. To je naenkrat zastavilo nadaljnje prodiranje avstrijskih Nemcev v naše obmejno ozemlje med Dravo in Muro. Pred leti je pa bila ta odredba — kdo ve komu v korist — nenadoma razveljavljena. In takoj se je pričela nova usodna ofenziva s severa. Že dve, tri leta se oglašajo z naše meje, iz naših lepih Slovenskih goric in od drugod obupni klici narodnjakov: »Slovenska posestva prehajajo drugo za drugim v roke avstrijskih Nemcev, slovenski kmetje postajajo nemški viničarji! Pomagajte! Intervenirajte! Preprečite še vsaj v zadnjem trenutku novo sramotno in usodno kupčijo!« Nemci naravnost preže na vsako slovensko obmejno posestvo, ki je na prodaj. Vse kaže, da imajo povsod svoje vohune in informatorje in da je za vsem sistem z določnim namenom. Pri valutni razliki pa seveda lahko tudi vedno uspejo, ker pla-

Francija bo šla svoja pota

Poljska ostane zvesta svoji dosedanji politiki — Francija sklone vojaško zvezo z Rusijo — Lord Eden je davi prispel iz Varšave v Prago

VARŠAVA, 4. aprila. Angleški minister lord Eden je včeraj zaključil svoje razgovore v Varšavi in se popoldne odpeljal proti Pragi. Kakor se izve, njegova mislija glede pristopa Poljske k vzhodnemu paktu ni uspela in je sedaj še bolj gotovo, da bo Anglija zavzela na konferenci v Stresi stališče, ki bo precej drugačno, kakor stališče Francije in Italije. Tu se pričakuje še obisk Lavalja ob priliki njegovega potovanja v Moskvo, toda iz Pariza poročajo, da se je pojavilo tamkaj veliko nerazpoloženje proti temu obisku. V Parizu naglašajo, da bi bil Lavalov obisk v Varšavi sedaj popol-

no brez pomena, ker ako ni uspelo Edenu pridobiti Poljske za pristop k vzhodnemu paktu, se to tudi njemu ne bo posrečilo, zlasti še, ker je v Varšavi znano, s kakšnimi nameni potuje v Moskvo. PARIZ, 4. aprila. Izve se, da je francoska vlada postala zelo nepomirljiva in hoče, kakor vse kaže, iti svoja pota. Trdi se, da bo Laval v Moskvi podpisal z Rusijo vojaško pogodbo proti Nemčiji ter tako z enim udarcem razbil angleška prizadevanja za splošni varnostni sistem v Evropi. Do tega sili Francijo zadržanje Anglije, ki noče prevzeti nobenih novih garancij glede varnosti Francije,

in pa položaj, ki je nastal po nemškem oboroževanju. Anglija naj potem sama sebi pripiše posledice francoskega koraka.

PRAGA, 4. aprila. Angleški minister lord Eden je prispel danes kmalu po polnoči na Češkoslovaško ozemlje, kjer so ga pričakovali zastopniki vlade in ga spremljali do Prage, kamor je prispel davi ob 8. uri. Na Wilsonovem kolodvoru so Edena slovesno sprejeli, ob 10. uri so se pričela v zunanjem ministrstvu posvetovanja med Edenom in dr. Benešom.

Heimwehr pripravlja prevrat

AVSTRIJA PRED NOVIMI DOGODKI. KNEZ STARHEMBERG NA TIROLSKEM. — POLOŽAJ RESEN.

CURIH, 4. aprila. Po vestih s Tirolskega se opaža med tamkajšnjimi Heimwehrovci močno gibanje. Prirejajo se neprestano sestanki, h katerim prihajajo voditelji iz glavnih mest, včasih tudi z Dunaja. Zdi se, da so Heimwehrovci zaskrbljeni zaradi sedanjega političnega položaja v Avstriji in ne bi hoteli biti presenečeni ter vrženi iz položajev, ki so si jih pridobili. Sedaj je prispel na Tirolsko tudi voditelj knez Starhemberg, ki inspicira posamezne čete in naglašajo, da se Heimwehrovci niso borili za Avstrijo zato, da bodo ob priliki uvedbe splošne vojaške obveznosti poslani v kot.

Heimwehr hoče ostati posebna formacija kot fašistična milica v Italiji. Kakšno stališče zavzema do tega Italija, ni znano, ker pa je Starhemberg prišel na svoj položaj s pomočjo Rima, ni izključeno, da ima tudi zdaj tam zaščito. Splošno je položaj v Avstriji tak, da se napetost med Domovinsko fronto in Heimwehrom vedno večja in so na dnevnem redu tudi že spopadi. Gotovo je, da pripravljajo krščanski socialci uvedbo splošne vojaške obveznosti samo zaradi tega, da bi mogli razpustiti Heimwehr. Heimwehr pa se, kot vse kaže, pripravlja na državni udar. Položaj je zopet zelo resen.

Litva anektira Klaipėdo

PRI TEM JO BOSTA BAJE PODPIRALI FRANCIJA IN RUSIJA. VELIKO VZNEMIRJENJE V LONDONU.

LONDON, 4. aprila. Semkaj so prispele vesti z Litve, ki so vzbudile veliko vznemirjenje. Po teh vesteh pripravljajo Litva, baje s pomočjo Francije in sovjetske Rusije, popolno aneksijo Klaipėdskega ozemlja, kjer vodi upravo pod nadzorstvom Društva narodov poseben direktorij v sodelovanju z litovsko vlado. Ako se to uresniči, pomeni, da tera mala Litva s pomočjo teh dveh velesil spor z Nemčijo na ostrino noža in lahko izove

konflikte, ki bi se mogli končati tako, kakor se je končala aneksija Bosne in Hercegovine. Glede Rusije se nihče ne čudi, da hoče tu zadati Nemčiji nov udarec, čudijo se pa, da postopa tako tudi Francija, ki je sama sopolisnica klajpėdskega statuta in zato ne bi smela dovoliti, da ga Litva enostavno krši. O položaju v Litvi pa pričajo zlasti velike demonstracije proti Nemčiji, ki se ponavljajo dan za dnem.

Nemško stališče do paktov

DUNAJ, 4. aprila. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Berlina, da Nemčija ne odbija prinizoma vzhodnega pakta niti kolektivnih paktov medsebojnega nevmešavanja, ampak hoče samo, da pride v te pakte nov duh, ker noče biti vmešana v konflikt, ki se je ne bi tical. Med drugim pa zahteva tudi popolno uveljavljenje klajpėdske konvencije. Ako

čujejo nižje cene, kot bi jih mogli slovenski domačini, zlasti po sedanji krizi težko prizadeti kmetje. Toda privatnega leka, proti tej pogubni sramoti ni. Intervencije obrambnih društev težko kdaj zaležejo.

Zamisljale so se vse mogoče iniciative, ostale pa so vse samo pri teoretičnih začetkih in bodo tudi ostale, dokler se ne zganejo tisti, ki edino lahko pomagajo. Saj je sploh žalostno, da se morajo proti tej usodni pogubi dvigati šele posamezni

bo povabljeni na konferenco v Streso, bo povabilo tudi odklonila. Nemčija noče sodelovati pri paktih, ki bi spremenili njeno ozemlje v področje pohodov tujih vojsk.

Položaj v Grčiji nerazčiščen

ATENE, 4. aprila. V grški vladi so nastali resni spori, ker zahtevajo nekateri generali smrtno obsodbo za upornike. Caldaris in Kondilis sta za mile kazni,

zasebniki ali društva, ko bi morala biti že sama po sebi sveta ali prekleta dolžnost vsega naroda in vse države kot njegove najvišje zaščitne organizacije poskrbeti s potrebnimi zakoni in odredbami za to, da se ohrani naša nacionalna posest v naših nacionalnih rokah! Ali pa naj danes, v svoji svobodni nacionalni državi izgubimo še tisto, kar smo si s tolikimi, občudovanja vrednimi napori ohranili v dneh nesvobode? —r.

ker upata tako v hitrejši pomiritev države. Na pritisk vojske sta bila v Solunu obsojena dva polkovnika na smrt, ostali pa na dosmrtno ječo. Caldaris je hotel zaradi tega odstopiti in so ga le s težavo pregovorili, da tega ni storil. Zaradi vsak dan se ponavljajočih demonstracij je položaj v Grčiji vse prej kot razčiščen.

MARSEILLESKI PROCES.

PARIZ, 4. aprila. Po vesteh iz Marseille je dovršena preiskava proti so-krivcem atentata na kralja Aleksandra in Barthouja. Glavna razprava bo v juliju v Aix-en-Provence. Vsi obtoženci, razen Pospisilja, so stvarno odgovarjali na sodnikova vprašanja. Akt o zaslišanju, ki je zelo obsežen, stražita zaradi varnosti dan in noč dva organa redarstva.

ABESINIJA BOJNO RAZPOLOŽENA.

LONDON, 4. aprila. »Daily Telegraph« poroča iz Adis Abebe, da se je položaj v Abesiniji zelo poslabšal. Nastala je velika nervoznost zaradi poročil o novih obmejnih spopadih. Med Abesinci vlada veliko ogorčenje in bojno razpoloženje. Dopisnik trdi, da se vrše v Abesiniji odkrito priprave za vojno. Razširile so se vesti, da so se francoska oblastva v Džibutiju zadržala transporte municije, namenjene v Abesinijo.

PODNEBJE V ERITREJI JE ZDRAVO?

RIM, 4. aprila. Odpošiljanje čet v vzhodno Afriko se nadaljuje. Iz Neaplja se odpošiljajo zadnji oddelki gavinanske devizije. Listi objavljajo uradna poročila, ki pravijo, da so v Eritrejo odposlane čete nastanjene v vojašnicah in taboriščih, ki ustrezajo predpisom higiene. Zdravstveno stanje vojakov je izvrstno. Vest, da je podnebje v Eritreji zaradi vročine in suše neznosno, niso resnične, ker se more podnebje v Eritreji vzporediti s podnebjem v apeninskih predelih Italije.

KANADA OSTANE NEVTRALNA.

OTAWA, 4. aprila. V spodnji zbornici je poslanec Mahburo stavil predlog, da se angleški vladi sporoči, da ostane Kanada v primeru, da se Anglija zaplete v vojno, strogo nevtralna.

HITLER ZUNANJI MINISTER.

BERLIN, 4. aprila. Na merodajnih mestih se izve kljub zanikanju, da bo zunanji minister Neurath odstopil in se je Hitler odločil osebno prevzeti ministrstvo za nanjliž zadev, dočim postane njegov poseben pomočnik von Rübentrop državni podtajnik zunanjega ministrstva. Z odhodom Neuratha bo izginil iz vlade poslednji nacionalist.

Dnevne vesti

Ljubezen vroče ciganske krvi

KRVAVA ZGODBA IZ CIGANSKEGA TABORIŠČA.

Lani v jeseni sta se priključili v Maribor dve ciganski družini, Horvatova in Baranjeva. V Studencih sta ob cesti postavili svoje ciganske šotore in se preko zime preživljali z brušenjem raznega orodja in popraviljem dežnikov. Obe ciganski družini sta živeli med seboj v lepem ciganskem prijateljstvu. Horvatovi so pomagali v sili in stiski Baranjevim in obratno. Nastale so včasih le manjše ljubezenske aferice, ki pa niso rodile hujših posledic.

Ko pa se je 40-letna Frančiška Baranjeva, črna in postavna ciganka, seznanila z nekim Antonom Bajsom, ki ni bil ciganske krvi, so pričeli Horvatovi Baranjeve gledati postrani. Bajs je vso zimo stalno zahajal k ciganki Frančiški, ki ga je popolnoma ujele v svoje mreže. Bajs, ki je bil po poklicu delavec, pa ni slutil, da se bo vroča ljubezen ciganke Frančiške tako kmalu ohladila. Tona in ciganka sta se pričela prepirati in je vročerkarna ženska večkrat celo navalila nanj in ga obdelala s pestmi. Ko sta se

včeraj ponovno sprla, je Toneta pograbil h. da je za. Segel je po škarijah in ranil z njimi ciganko tako nevarno, da so jo morali takoj spraviti v bolnišnico.

Franckino prelieto kri pa je sklenil hudo maščevati njen sosed. Obiskal jo je v bolnišnici in ciganka mu je potožila svoje gorje. Oborožil se je zato z nožem in samokresom ter iskal Toneta, da bi se osvetil nad njim. Tona je slutil, da se bo nekaj zgodilo, zato se je skril v ciganski voz, kjer ga je končno izsledil Horvat. Ker pa se Tona ni preveč ustrašil Horvatovi groženji in se je postavil krepko v bran, si je maščevalni Horvat pomagal na ta način, da je stopil k sosedu s sekuro. Z njo se je lotil nato Toneta in pričel udrihati po njem. Poškodoval ga je tako nevarno na glavi in po vsem telesu, da so ga morali nemudoma prepeljati v bolnišnico. Za zadevo pa se zanima tudi policija, ki bo poučila Horvata, da ni upravičen sam soditi svojih nasprotnikov.

Ustanovitev filozofskega kluba v Mariboru

Včeraj, v sredo zvečer, je bil v dvorani kina »Apolo« ustanovni sestanek mariborskega kluba, oziroma odseka Filozofskega društva v Ljubljani. Ustanovnemu sestanku je prisostvoval tudi univerzitetni profesor dr. Franc Veber iz Ljubljane, ki je poročal o delovanju Filozofskega društva v Ljubljani. Za načelnika mariborskega Filozofskega kluba se je izvolil prof. dr. Anton Dolar, v vodstvu sta še prof. Sila in dr. Trstenjak. Pri slučajnostih so se obravnavala nekatera važna vprašanja, ki se tičejo organizacije odseka, o izdajanju posebnega filozofskega zbornika itd. Želimo novoustanovljenemu klubu čim lepših uspehov v zasledovanju vzvišenih ciljev, ki gredo za popularizacijo filozofije.

Oddajaš stanovanje, sobo, poslovne lokale?

Pojdi v upravo »Večernika« v Gosposko ulico 11 in tamkaj sporoči svoje želje. »Večernik« je glasilo srednjih slojev, med katerimi ima njegov m. li oglašnik sigurne uspehe. Kot edino dnevno glasilo slovenskega Podravja in deloma Pomurja audi »Večernik« vse jamstvo za uspeh pri iskanju novega stanovanja, sobe ali drugih (trgovskih, obrtnih, pisarniških) lokalov. Desettisoče in desettisoče inšertov si je kotom »Večernikovega« malega oglašnika v trenutku pomagalo iz zagate ali stiske pri iskanju novih stanovanjskih ali poslovnih prostorov. Za mal denar si rešen vseh skrbi, treba je le, da stopiš do uprave »Večernika« v Gosposko ulico 11, kjer dobiš vsa potrebna navodila in pojasnila. Obenem pa se je treba zavedati, da s tem daješ veljavno in potrebno spoštovanje edinemu slovenskemu dnevniku glasilo v obmejnem Mariboru.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkah, usedu (Hemischuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Večernik »Visoka šola« pride v Grajski kino

Smrt odvetnika. V Murski Soboti je umrl včeraj odvetnik dr. Slavko Vesnik. Pokopali ga bodo jutri v petek ob 16. uri na tamkajšnjem pokopališču. Blag mu spomin!

Ne dotikajte se pretrganih telefonskih in električnih žic! Meščani so že popolnoma pozabili na razglas, ki ga je izdalo svoječasno Mestno elektriško podjetje, v katerem je opozorilo prebivalstvo, naj se ne dotika potrganih električnih in telefonskih žic, ki je imela stik z električno pravilno občutno škodo na telefonskem in električnem omrežju, so ležale ponekod po tleh potrgane telefonske in električne žice. Često se namreč zgodi, da pride

pretrgana telefonska žica v stik z električnim vodom in je prav tako nevarna človeškemu življenju, kakor električna žica. Usodna nesreča bi se bila pripetila včeraj popoldne skoro v Mlinski ulici. Neki delavec se je dotaknil odtrgane telefonske žice, ki je imela stik z električno napeljavno. Moč elektrike ga je vrgla ob tla in je na srečo prišel v kritičnem trenutku mimo neki monter, ki je žico preščipnil in rešil tako delavca nesrečne smrti.

Nabavite ali rezervirajte si takoj vstopnice za
KRIK SVETA
KINO UNION telefon 23-29

Silen vihar je divjal tudi po pohorskih vrhovih. Vihar, ki je razsajal pred dnevi v naših krajih, je povzročil občutno škodo tudi marsikateremu pohorskemu kmetu. Prevrnil je več kozolcev in odnesel strehe stanovanjskim hišam in raznim gospodarskim objektom. Prizanesel pa tudi ni cerkvi starega Pankracija na Remšniku, razdril je pločevinasto streho na cerkvi, ki jo sedaj s skupnimi žrtvami popravljajo domačini.

Iz lovskih krogov. Slovensko lovsko društvo, podružnica Maribor, sporoča gg. zakupnikom lovišč, ki jim je potekla zakupna doba dne 31. marca t. l. in ki pridejo na dražbo pričenši z 11. t. m., da jim je prepo eden v tej meddobi vsak odstrel divjačine, in to na podlagi zadnje okrožnice sreskega načelstva. Dosedanji zakupniki so nadalje zaproseni, da vrše lovovarstveno službo po svojih organih do nove dr. be. Podružnica opozarja tudi svoje članstvo in gg. zakupnike, da je v smislu svoječasne pristanka vseh zakupnikov dovoljen odstrel divjih petelinov šele od vstevši 16. t. m.

Ob »JUBILEJU« tvrdke

Antona Macuna v Gosposki ulici 8-10

se oblečete ceneno s konfekcijskim in manufakturnim blagom.

Oglejte si bogate izložbe!

Zborovanje mariborske sekcije »Ženevske zveze«. V noči od 5. na 6. t. m. bo ob 2. uri jutraj v spodnjih prostorih kavarnice v »Grajskem kinu« važno zborovanje mariborske sekcije Ženevske zveze. Na obnem zboru bodo poročali delegati cen tralne uprave iz Beograda in Zagreba, udeležil se ga bo tudi najbrže delegat iz Curiha. V interesu vseh nastavljenecv in uslužbencev mariborskih, kavnar, restavracij, hotelov in gostiln je, da se izrednega občnega zbora udeleže polnoštevilno.

K nedeljskemu koncertu Ipavčeve župe. Še jeseni je Južnoslovenska pevska zveza sklenila, da se počasti spomin visokega pokrovitelja, pok. kralja Aleksandra I. Zedinitelja na ta način, da v okviru 6-mesečne dobe narodnega žalovanja

priredi vsaka pevska župa duhovni koncert. Naša Ipavčeva župa je fiksirala svoj koncert na sedani čas, ker so se posebno sprva vršile že druge žalne manifestacije. Prihodnja nedelja pa je itak pred potekom žalne dobe in zato je koncert Ipavčeve župe še posebno primeren, da se zberejo ob njem naša srca in se tako še enkrat poklonimo spominu velikega pokojnika.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težave pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Opozorilo vsem pevcem in orkestru! Prosimo vse moške zборе in člane orkestra, ki sodelujejo pri koncertu Ipavčeve župe, da pridejo k petkovi vaji točno ob 7. uri v Glasbeno Matiko, ker ob pol 9. uri pričnejo z vajo že mešani zbori.

Duhovni koncert Ipavčeve pevske župe

v nedeljo 7. IV. ob 15. uri v unionski dvorani
Predprodaja pri ge. Brišnikovi

Matineja Zveze kulturnih društev. V soboto in v nedeljo se bo predvajal v Grajskem kinu epohalni film »Za domovino« (v originalu: »Rubell«). Dejanje je posneto iz časa, ko so Francozi gospodovali nad Tirolsko. Film nam kaže ljubezen do domovine, ki je pripravljena, da žrtvuje vse, tudi življenje, zanjo. V glavni vlogi je znani alpinist L. Trenker. Ni naš namen poveljevat dejanja Tirolcev, temveč le staviti primero. Prepričani smo, in naša zgodovina to tudi potrjuje, da ima stara Srbija in Črna gora nešteto takih primerov, a dosedaj se še ni našlo podjetje, ki bi vsaj en tak primer ovekovečilo na filmskem platnu.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v četrtek ob 20.15 uri predava šahovski mojster g. Vasja Pirc »Moji vtisi s šahovskega turnirja v Moskvi«. Skioptične slike. — V petek 5. aprila predava ob 20.15 g. univ. prof. dr. Izidor Cankar o temi »Kako gleda likovna umetnost na svet?« Njegova izvajanja so vedno in v največji meri zanimiva, ker išče in najde za vsako umetnino človeka in duh takratne dobe. — V ponedeljek 8. aprila predava g. rektor dr. Ivšič iz Zagreba o temi: »Križa demokracije in reforma parlamentarizma«.

Posetite veliko akademijo društva »Nanos«, ki jo priredi 5. t. m. v Narodnem gledališču!

Deset zanimivih točk obsega spored telovadne akademije Sokola I, ki bo v soboto, dne 6. t. m. ob 20. uri v telovadnici inž. podčastniške šole. Oglejte si jih, žal vam ne bo! S svojim posetom pa podprete tudi stremiljenja društva, ki letos že peto leto razprošča krila v V. okraju.

Če ne utegnate v soboto, potem pride v kadetnico v nedeljo, dne 7. t. m. popoldne ob 16. (4.) uri, ko se ponovi telovadna akademija Sokola I v polnem obsegu.

Zbor malih harmonikarjev ISSK Maribora. Udeleženci turneje naj se sigurno udeleže seje, ki bo danes v četrtek ob 20. uri v restavraciji Grajskega kina. Oglejte si velikomestni kabaretni program v »Veliki kavarni«!

»Jajnine«. Ta izborna jed naše domače tovarne »Pekate« (makaroni, spageti in jušine zakuhne) se vsepovsod po naši državi razpečavajo. Povsod jih vidimo v izložbah, v Zagrebu, Beogradu, Skoplju, Splitu in po vseh drugih mestih in po deželi. To je najboljši dokaz, kako se njih poraba širi in kako priljubljene so postale pri občinstvu.

V Zagrebu so jo zasačili. Ivanka N. iz Košakov je pred kratkim nekemu trgovskemu potniku S., ko je z njim prenočevala, izmaknila iz žepa 1300 Din in z denarjem neznano kam pobegnila. Te dni pa jo je zasačila policija v Zagrebu in jo izročila mariborski policiji, ki je Ivanško zaslila in izročila mariborskemu okrožnemu sodišču.

Narodno gledališče REPERTOAR.

Četrtek, 4. aprila ob 20. uri: »Koncert tria Brandlove«. Red B.

Petek, 5. aprila ob 20. uri: Akademija »Nasosa«.

Sobota, 6. aprila ob 20. uri: »Kvadratura kroga«. Premiera. Red A.

Nedelja, 7. aprila ob 15. uri: »Jurček«. Najnižje cene od 15 Din navzdol. — Ob 20. uri: »Veseli kmetič«. Znižane cene.

Drevi koncertira v gledališču znani komorni trio Brandlove. Na sporedu so dela Schuberta, Čajkovskega, Brahmsa, Mendelssohna in drugih. Pianistka M. Rusy odsvira tudi nekaj solotočk. Velja jo dramske cene.

Zadnja otroška predstava te sezone bo v nedeljo 7. t. m. ob 15. uri. Uprizore Golievo pravilčno igr »Jurček«, ki je bila ena najbolj priljubljenih otroških iger zadnjih sezon! Velja najnižja cena od 15 Din navzdol.

KINO

GRAJSKI KINO

Samo še dva dni ljubezenske avanture svetovnega vijolinista

„PAGANINI“

Svetislav Petrovič, Elise Illiard, Theo Linggen. Naš prihodnji vefilm »Visoka šola«.

Kino Union. Danes zadnjič ruski film »Gospoda Golovljevi«. Petek premiera največjega filma »Krik sveta«.

Žalostna smrt otroka. V Srednji Bistrici v Prekmurju je 4-letni posestnikov sinček Ivan Sobočan pri obedu pogoltnil ostro kost, ki mu je obtičala v grlu. Otroka so sicer takoj prepeljali v bolnišnico, toda bolečine so bile tako hude, da jim je s potjo podlegel.

Hudo maščevanje. V Dragučevi pri Sv. Marjeti ob Pesnici si zida železničar Jože Pristovnik majhno hišico. Zgradil je že temelje in sezidal tudi precejšen del zida. Neki njegov sovražnik pa mu je v noči na pretekli terek porušil zid in mu povzročil na ta način občutno škodo.

Razne nezgode. Pri razkladanju sodov se je včeraj popoldne na Vodnikovem trgu hudo ponesrečil 47-letni brezposelni tesar Anton Rožnar. Težek sod mu je stisnil levo nogo in mu jo hudo poškodoval. Iskati je moral zdravniške pomoči v bolnišnici. Tja so pripeljali tudi 3-letno Sonjo Bajčevico iz Ljutomera, ki se je nevarno opekla s kromom po nogah in 60-letno vdovo Marijo Mirovo, ki se je pri sekanju drv nevarno vsekala v levo roko.

Aretirana tihotapca. Obširneje smo poročali o nočnem napadu na oskrbnika Janka Čagrana iz Štrilovcev, katerega sta bila nujno osumljena znana mariborska tihotapca brata Lojze in Konrad Zorčič. Po napadu sta zbežala v Avstrijo in ni bil nobeden zadet, čeprav se jima je postavil v bran Čagran s samokresom in streljal. Pred dnevi pa sta se vrnila in so oba orožniki aretirali. Ker so na kraju napada našli kolo Alojzija Zorčiča, je brezuspešno in zaman vse njuno zankanje, da nista napadla kritične noči omenjenega oskrbnika. Orožniki so oba izročili mariborskemu sodišču.

Spretna tatnica. Ko je včeraj dopoldne izginil zasebnici Švamovi, stanujoči Ob bregu iz zaklenjene omaré tisočak, je takoj osumila tatvine svojo podnajemnico, brezposelno delavko Ančko L. Prijavila je zadevo policiji, ki je slišno aretirala Ančko v neki gostilni. Ančka sicer odločno taji vsako krivdo, toda težko se bo izmazala, ker so na policiji ugotovili, da je imela ves čas med zaslišanjem v ustih 15 Din, ki jih je na ta način skušala skriti. Izročena je bila sodišču.

Ukradena ali najdena zlata žepna ura. Pri perustraciji je stražnik na Frankopanovi ulici odvzel nekemu moškemu zlato zapestno žensko uro, o kateri trdi, da jo je našel na Kralja Petra trgu. Uro, ki je znamke »Anita Watch«, hrani mariborska policija, kjer jo lastnik dobi.

Radio Ljubljana. Spored za petek 5. t. m.: Ob 11: šolska ura; 12: plošče; 12.50: poročila; 13: čas, plošče; 18: predavanje; 18.20: radio-orkester; 18.40: literarna ura; 19: radio-orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Zagreba; 22: čas, poročila, radio-orkester.

Temelji kmetijskega zakonika

PEREČE VPRAŠANJE NAŠEGA TEMELJNEGA STANU.

Ko ste te dni v članku »Novi red« oceli temeljne ideje gosp. ministra za kmetijstvo dr. Jankovića, mi je stopila pred oči zgodovina razvoja našega kmetijskega stanu in njegovih imovinsko-pravnih odnošajev.

V svoji znameniti razpravi »Problem zemljišne svojine« je znani strokovnjak in znanstvenik g. dr. Jošić iz Zagreba postavil trditve: da naše kmetijsko ljudstvo propada ne zato, ker je še v znatnem delu prosvetno in profesionalno analfabetsko, ne zato, ker ne zna ali neče racionalno gospodariti, ampak v glavem zato, ker so se v 19. in 20. stoletju povsem zmešali kmetijski imovinski-pravni odnošaji. Varamo se, trdi dalje, da smo agrarna država, da si ne prestopimo trdnice, da nam je nad 80 odst. prebivalstva kmetijskega stanu. Mi smo v največjem odstotku država kmetijskega p r o l e t a r i a t a. Poprejšnja leta se posledice tega niso tako zelo občutile, ker si je ta proletarijat pomagal sam, kakor si je znal in mogel: z izseljevanjem v prekomorske kraje, z odlajanjem na sezonsko delo po zapadnoevropskih državah, z iskanjem dela v mestih ter v raznih državnih in zasebnih službah. Splošna gospodarska kriza je onemogočila in onemogočava danes tudi to samopomoč našega kmetijskega proletarijata in posledice se bodo čutile vedno bolj.

Po mnenju g. dr. Jošića — in to mnenje v naši gospodarski literaturi ni osamljeno! — je treba predvsem, s posebnim zakonom dati naši kmetijski posesti takšno pravo, ki bo odgovarjalo duši našega naroda; treba donesti zakon o posebnem kmetiskem kreditu, ki ne sme biti kopija kreditnih ustanov meščanskih slojev; treba zakon za notranjo kolonizacijo, da se prepreči nadaljna proletarijacija našega kmetijstva in se ustvari pogoji za ustanavljanje novih zdravih kmetijskih domov. Pri današnjem tej zakonu bo nastalo vprašanje, ali naj v zakon o urejevanju imovinskih odnošajev državi vnesemo za kmetijsko imovino kot temeljno načelo kolektivno-rodbinsko svojino po načelih našega južnoslovenskega prava, ali pa individualno svojino po načelih rimskega prava, ki je še danes v veljavi po našem splošnem državljanem zakoniku. Ali naj stvorimo svoje zakonodavstvo, ki bodi izraz naše duše, ali pa kopirajmo tuje ideologe?

Poglejmo na kratko, kakšni pravni odnosi vladajo danes v posameznih delih države! V Sloveniji je v veljavi avstrijski državljanski zakonik iz l. 1911., poleg njega pa je v navadi tudi germansko pravo enega dediča (Anerbenrecht); v Dalmaciji velja isti avstrijski zakonik, v južni Dalmaciji je ostalo v veljavi pravo o kolektivni svojini. V Črni gori velja Danilov zakonik iz leta 1855., spreminjen leta 1888., ki po načelih o kolektivni svojini ne samo v hišnih zadrugah, ampak tudi v »inokoštini« (individualna svojina) smatra očeta rodbine kot hišnega gospodarja, ne pa kot izključnega lastnika rodbinske imovine. V Bosni in Hercegovini ter v južni Srbiji so v veljavi državljanski zakon, i razni otomansko-šerijatski zakoni ter običajno južno-slovensko pravo o kolektivni svojini. V Srbiji velja Milošev zakon iz l. 1844., ki s posebnimi določbami ureja individualno svojino (inokoštino), ter s posebnimi zadrugi. V Medijurju in Vojvodini velja sološni državljanski zakonik iz leta 1852. Na Hrvaškem in v Slavoniji obstoja i zakon o imovinskih odnošajih na osnovi individualnega lastništva i politični zakon o kolektivni svojini (zadrugi) iz leta 1889. z novelo iz leta 1902.

Poleg dobrih strani (da se noben otrok ne sme razdeliti brez sodnega sklepa; da se ustvarjajo samostojne gospodarske edinice in da se nikogar ne sili živeti z drugim v gospodarski in socialni skupnosti itd.) je že uvodoma omenjena proletarijacija našega kmetijskega stanu ena najtežjih posledic državljanskega zakona na osnovi individualne svojine. Saj kaže statistika, da je v posameznih občinah, kjer je še n. pr. leta 1850. večina kmetijskih posestev obsegala 5—20 oralov, danes poraslo število malih posestev od 1—5 oralov od 10 na 117 (ob-

čina Novi Marof, vas Ključ), dočim posestev od 15 oralov naprej danes sploh več ni. Splošna tozadevna statistika izkazuje, da je leta 1850. komaj ena petina kmetijskih domov imela posestva v izmeri izpod najmanjšega obsega za kmetijsko existenco (5 oralov), leta 1924. pa je bilo kmetijskih domov pod to izmero že ¾ vseli. To se pravi z drugimi besedami, da so leta 1924. že ¾ kmetijskega sveta spadale pod kmetijski proletarijat. V zvezi s tem dejstvom je pokojni profesor na poljedelsko-šumarski fakulteti zagrebskega vseučilišča, g. dr. Jurić, takrat (l. 1924.) v članku »Odkod propadanje našega kmetijstva?« zapisal te-le značilne besede: »Ako more naš narod kot celota govoriti o nekem kulturnem napredku, od l. 1850. do danes, potem je bil ta napredek zelo drag. Plačali smo ga s polno propastjo kmetijskega dela našega naroda, torej s propastjo cele narodne moči. Pri nas v agrarni državi ni večje neumnosti nego da se po vzorcu zapadne Evrope vedno le povdarja potreba reševanja delavskega vprašanja. Pri nas je kmetijsko vprašanje največje važnosti. Ni za nas večje potrebe nego da ohranimo kmetijska posestva pred nadaljnjo propadanjem«.

Tudi germanski »Anerbenrecht«, dasi po svojem bistvu preprečuje razkosavanje kmetijskega posestva na drobce, ima svoje slabe strani.

Pojem kolektivne imovine je bil skozi stoletja smatran za nekaj idealnejšega nego sta pojma individualnosti in samo-

lastništva. Ni čuda, če je kolektivizem postal vodilna ideja novega gospodarskega reda na ruševinah individualističnokapitalističnega sistema. Toda naš kmetijski narod se nikdar ne bo navdušil za kolektivistični sistem po tujem vzorcu. Duši našega kmeta je imaginarni komunizem in marksizem ravno tako nenaraven kakor liberalistični individualizem državljanskega zakonika. Pač pa bo duša našega kmeta trajno dovzeina za ideal rodbinskega kolektivizma, ki se je izživljal in se izživlja v velikem obsegu še danes v hišni zadrugi, ker bo poljedelstvo trajno ostalo skupna svojina cele kmetijske rodbine.

Na tej osnovi moramo graditi naprej. Da se tam, kjer je tuja nam zakonodaja že popolnoma izkoreninila nekdanje hišne zadruge, ta najidealnejši gospodarski sistem naše kmetije ne bo dal zopet uveljaviti, ni dvoma. Treba pa to nadomestiti z novo obliko kmetijsko-gospodarskega združništva, o katerem je govoril tudi g. minister dr. Janković. Prepajati ves naš kmetijski narod s prepričanjem o nujni potrebi, da se težke posledice proletarijacije našega kmetijskega stanu paralizirajo z močno kmetijsko-združno organizacijo, to je naša naloga na eni strani, v tej smeri potom zakonov ustvarjati predpogoje za trdno združno organizacijo našega kmetijskega naroda, v kateri ne bo smel manjkati niti en kmetijski dom, pa je naša druga naloga. Ako do vlada g. Jevtića in zlasti g. minister za kmetijstvo svojo nalogo v tej smeri zrahi in hoteli vršiti, ni dvoma, da bo rešen naš kmetijski stan propada, pred katerim danes še vedno stoji. V—S—

Prekmurje in volitve

POSEBNE RAZMERE IN POTREBE NAŠE OBMEJNE POKRAJINE.

Gospodarsko poživljenje in politična konsolidacija sta dva kardinalna cilja teh skupščinskih volitev, pred katerimi stojimo. Če pa je gospodarska mizerija že po vsej državi, je gotovo dobila v Prekmurju svoj najhujši značaj: Drugod nimajo poljski pridelki, nima živina nobene cene, v Prekmurju je prav tako, samo s tem poudarkom, da tukaj ni bilo poljskih pridelkov in dohodkov iz živinoreje nikoli toliko, da bi bili mogli prehraniti celotno prebivalstvo. Če je torej bilo pomanjkanje že prej, v koliko večji meri je moralo nastopiti šele sedaj! Nihče pač ne bo trdil, da danes ni hudo kmetu, a še mnogo huje je onim, ki niti kmetije niso. Prej so si pomagali in hodili na delo, vsaj na sezonsko delo; danes so jim zaprta vsa vrata preko mej, doma pa nikjer ne primanjkuje delavcev; le s težavo se še posreči odriniti kamorkoli kak transport. Za posebno skupino pa je smatrati agrarne interese, ki so postali iz brezdomcev lastniki zemljišč. Prezapeljive so bile besede, da bi ne bile rodile kar najlepših pričakovanj, saj so si interesi postavili svoje domove, a se pri tem zadolžili, ko še zemlje niso plačali. In danes čutijo resničnost, ki jih tare, kakor niso nikoli slutili, da bi se jim moglo zgoditi. In zato je gospodarska mizerija v Prekmurju hujša od drugje in ni dovolj, da bi se reševala po istem načinu, ki bi morda zadoščal drugje.

Politična struktura je verna podoba gospodarske depresije. Nič načel, nič programov, kajti kdor bo pomagal gospodarsko, ta bo dober politik, ker končno je najboljša politika dobro gospodarstvo. Za cilj prihodnjih volitev pa je postavljena politična konsolidacija, kar je za obmejne kraje še prav posebnega pomena. Naj imajo pokrajine v sredi države svoje programe in politične cilje, vendar se to ne da primerjati z važnostjo političnih razmer ob meji. Doprinesiti politično konsolidacijo v obmejnih krajih, to je cilj, vreden velikega truda. Ne da bi kakorkoli hotel dvomiti v narodno ali celo državljansko zavest vidnejših posameznikov, vendar se ne da zanikati, da so še pogledi na nove razmere prav različni. Grdo obrekovanje so zagrešili od onstran meje, ko so trdili, da imajo na vidnejših mestih svoje zveste ljudi; gotovo je kak zlohotnež prelomil lipo, vsajeno mrtvemu kralju v spomin, samo zato, da kali dobre odnošaje, da zavira konsolida-

cijo Prekmurja. Ne da pa se vendarle tajiti, da so celo med najdelavnejšimi organizatorji često ljudje, ki nacionalizma ne izpovedujejo s tisto jasnostjo, ki bi se od njih pač mogla pričakovati. Res je, da ne smatrajo osebno tega za nujno in potrebno, drugi pa to izrabijo za podtikavanja in sumničenja, da tako ne pride do konsolidacije v narodnem in političnem mišljenju. In zato je pozdravljati bodoče volitve iz tega vidika, da bodo prinesle v tem oziru jasnost in bodo končale slepomišljenje preteklih dni.

Bajka o »madžarskih« volitvah v Prekmurju je že davno umrla, saj je po tolikih žalostnih izkušnjah prav ljudstvo v Prekmurju tako nezaupljivo, kakor malokje drugod. Zato je prav, da se je postavila za brezpogojno zahteva, da mora biti na državni narodni listi kot kandidat domačin, rojen v Prekmurju, ki sam na sebi občuti gospodarske in politične težave dandanašnjih dni, vendar skozi in skozi nacionalno zaveden ter zmožen do volj zastopati zamotane potrebe Prekmurja.

Dosedanji razgovori so se sukali pač okoli teh zahtev, slišala so se različna imena, a definitivne odločitve niti od strani kandidatov samih javnost še ni čula. Prav je tako, da se zadeva mirno in trezno preudari, kajti Prekmurje mora imeti čvrstega in vsestranskega zastopnika, mora imeti osebnost, ki bo znala priboriti ugleda sebi in upoštevanje svojih zahtev. Prav zaradi velikih zahtev, ki jih ima Prekmurje do države, in težavne in nič zavidanja vredne pozicije biti prekmurski poslanec ob tako težavnih gospodarskih in zapletenih političnih razmerah, smo doslej slišali samo odklonilne izjave v poštev prihajajočih kandidatov. Prihodnji dnevi pa bodo brez dvoma storili svoje in postavili pravega moža na pravo mesto in našli srečno solucijo v ugled in srečo Prekmurja.

Navodila za zatiranje sadnih škodljivcev

Kolike važnosti je pri nas sadno drevje, o tem ni potreba več razmišljati. Da je sadje marsikateremu gospodarju izdatnejši vir dohodkov, tudi o tem bi bilo odveč razpravljati. Da bo pa ta kmetijski pridelek povsem ustrezen zahtevam konzumentov, je potrebno predvsem, da uspešno zatiramo sadne škodljivce. Zato se priporoča odganjati voluharja od novoposajenih dreves s tem, da porine-

mo približno 20 cm od debelca v zemljo s palčico 3—4 z navadnim kolomazom pomazane krpice. Listne in krvave uši zmečkamo, če jih ni preveč, sicer se pa preženejo s škropilom, kateremu smo primešali tobačnega ekstrakta.

Rakove rane je dobro osnažiti in zamazati z arborinom, odnosno katranom. Za zatiranje cvetočera, mahov, lišajev in drugih škodljivcev je potrebno škropljenje, in sicer prvič 1—2 tedna, preden sadno drevje požene, z drevesnim karbolinjem ali dendrinom. Drugič se škropi po odcvetenju sadnega drevja, ko se začnejo razvijati plodovi, z 1 odst. brozgo modre galice, kateri se dodane 1—2 kg gašenega apna. Temu škropilu se primeša še uranija-zelenilo. S tem se zatira jabolčni zavijač in krastavost (fusikladij). Cenejše škropilo je sicer za škodljivce 2—3 odst. žveplova apna: brozga, a ta ni tako učinkovita kot zgornaj opisana. Tretjič pa se škropi 4—5 tednov po cvetenju, ko je plod za oreh debel. Škropiti je treba kakor pri drugem škropljenju.

Kdor bolezni in škodljivcev ne bi poznal, ali bi naletel na dosedaj še nepoznane zajedavce, si pošlje zadevo v preiskovanje banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova ulica 33, ki daje brezplačne navodila in pojasnila.

Sokolstvo

K otvoritvi javne Sokolske knjižnice v Marenbergu.

Te dni je otvoril Sokol Marenberg—Vuhred v Marenbergu, na najsevernejši točki naše domovine, javno knjižnico za vse obmejno prebivalstvo.

Že dolgo let se je delalo na tem, da dobi ta kraj, ki je v nacionalnem oziru največ trpel pod vladno bivše Avstrije, in je še močna trdnjava naših nacionalnih nasprotnikov, **svojo slovensko javno knjižnico**. Letos pa se je ta načrt res realiziral. Prosvetni odbor Sokola je pod vodstvom agilnega prosvetarja br. Kolarja takoj pokrenil zelo široko nabiralno akcijo za knjižnico. Ta akcija, ki je bila izvedena pod geslom: »**Nudimo slovenskemu narodu dobro slovensko knjigo!**« je imela popoln uspeh, tako da šteje sedaj knjižnica nad 400 dobrih slovenskih knjig, ki bodo naš živeli tu ob meji spomnile na lepoto našega jezika in ga seznanile z našimi izvirnimi deli.

Res prepotrebna je ta knjižnica. Saj ljudstvo je že hrepenelo po čitavi, hrepenelo po dobri knjigi. Pa tudi v nacionalnem oziru bo knjižnica veliko vzgojno sredstvo in bo utrdila že razrahljani čut do celote in edinstva naroda. Na tem mestu se moramo zahvaliti Cankarjevi družbi, Mohorjevi družbi, ZKD v Mariboru, g. Weixlu, »Priatelju« in drugim posameznikom, ki so se odzvali klicu meje in poslali knjige za knjižnico.

Slovenci! Gotovo imate doma nekaj knjig, ki so za vas brez vrednosti. Poklonite jih meji, da bo prebivalstvo imelo od njih koristi! Romane bodo od roke do roke našega kmeta in naše mladine in ga seznanjale z lepoto našega jezika. Uslišite prošnje in klice naše meje — pošljite knjige in knjige bo imela domovina. Knjige pošljite na naslov: »**Sokolsko društvo Marenberg—Vuhred.**«

Akademija Sokola I.

V soboto, dne 6. aprila ob 20. uri bo v telovadnici inž. podčastniške šole (bivša kadetnica) letošnja telovadna akademija Sokola Maribor I. Vse dosedanje akademije tega društva so bile vedno dogodek, ki je izzval v vsej naši javnosti živahno zanimanje. Za sobotno akademijo pa je to zanimanje še podvojeno, kar pa je z ozirom na skrbno sestavljen in še vestneje pripravljen spored razumljivo. Spored obsega deset točk, in sicer: 1. **Vaje z zastavicami** (moška deca); 2. **Igra z obroči** (moška deca); 3. **Gimnastika** (ženski naraščaj); 4. **Vaje na bradlji** (člani in Sokoli-vojaki); 5. **Igra s paljažami** (ženska deca); 6. **Vaje s puškami** (moška deca); 7. **Šestorica** (člani); 8. **Gibi** (moški naraščaj); 9. **Antrina igra** (članice); 10. **Marsiflesa** (Sokoli-vojaki). — Vse posetnike akademije opozarjamo, da je pričetek točno ob 20. uri. Akademija se ponovi v nedeljo, dne 7. aprila ob 16. uri. Sokoli in prijatelji! Sokol I vas vabi in kliče!

Alphonse Daudet

GREH ŽENE

ROMAN.

47

»Vi niste od tu?« je vprašala žensko. Toda beračica ni odgovorila. Izčrpana od utrujenosti je sede zaspala, ali bolje povedano, zrušila se na pete. Nekoč bi se bila gospa Féniganova razjezila in bi si rovo prebudila žensko, ki se je tako nedostojno obnašala pred Bogom, sedaj pa na to še pomislila ni, marveč je vsa prevzeta od neskončnega usmiljenja, potegnila iz žepa svojo denarnico in jo, ne da bi jo odprla in pogledala, koliko je v njej, tiho vrgla beračici na culo. Onemu, ki je poznal Richardovo mater, bi bil ta nagon usmiljenja še bolj nenavaden, kakor vsi tisti novi skrivni sklepi, ki jih je prinesla v tej molitvi iz cerkvice »male župnije«.

Ko jo je Napoleon Mériver, ki je malo prej prišel na z makom obraščeni prostor pred cerkvijo in se tam sprehajal, zagledal prihajati iz molitnice, je vzkliknil od veselja:

»Vi ste to, gospa, vi...?« Slušal sem sicer, kako nekdo premika stole, a nikoli si ne bi bil mislil...«

»Zares, to je resnični čudež; toda čudeži niso za to, da se jim čudite«, je odgovorila z veselim nasmeškom. Nato je

dejala odpirajoč pod ono vročo pripeko svoj solnčnik:

»Prosila bi vas, gospod Mériver, za malo uslugo. Moram za nekaj dni odpotovati, a mi je hudo pustiti Richarda samega, zlasti v tem groznem položaju...«

Starec se je zlobno nasmešnil izpod svojih gostih belih obrvi:

»Saj ga ne puščate samega... a sorodnica?«

»Sorodnica se vrne v Bretagno in jaz potujem z njo.«

»Vi — v Bretagno? Kaj hočete tam?«

»Še sama ne vem prav... Nekaj me je tam notri navdahnilo...«

Starec je ni dalje spraševal, marveč je dejal navdušeno:

»Ah, vedel sem predobro, da ste dobra plemenita žena in je samo oni vaš preklesti ponos...«

»Predvsem, gospod Mériver, moj sin ne sme nič drugega vedeti, kakor da spremljam Elso, ker bi sicer mogel skovati Bog ve kakšne nore upe... jaz pa hočem videti prej sama, če je mogoča rešitev.«

»Vaš sin, gospa, bo delal in želel samo, kar boste vi hoteli. Ko boste z doma,

bom pazil nanj in na one na Grosbourgu, in če sam ne bi imel toliko moči, da preprečim velike neumnosti, mi bo pomagal moj čestiti Céres, ki združuje v sebi z dobroto svetega Frančiška tudi arhangeljsko moč... Prevzamem zato vso odgovornost za vašega sina.«

»Hvala«, je dejala gospa Féniganova vsa ginjena. Hotela je oditi, pa je naenkrat obstala, ko je videla, da hoče starec cerkev zakleniti.

»Počakajte, je še nekdo notri; neka uboga ženska, ki je med molitvijo zaspala.«

Mali Napolen je ponosno dvignil glavo:

»To je cerkev velike ceste. Kadarkoli so vrata odprta, stopi vedno vanjo katejer izmed teh ubogih popotnikov, da najde v njej utehe... Ne budimo je torej, bom že kasneje zaklenil... Morda je notri še kdo drugi, razen te revne ženske?«

»Da, nekdo, ki sem ga pustila tam v kotu in bo vedno ostal tam... moj ponos, moj preklesti ponos...«, je dejala gospa Féniganova smeje se in bila ni prav nič več podobna oni oholi ženski, ki je še pred nekaj minutami stopila v cerkev »male župnije«.

IX.

Po dolgem, utrudljivem in begajočem potovanju po vsej Franciji, pod vodstvom gospoda Alexandra, se je nastanila naposled grofica Lydija, ali enostavno sa-

mo grofica, v spremstvu svojega zaščitnika in svoje sobarice v hotelu »Princese Lamballe« v Quiberonu. Bilo je to nekega večera v septembru. Svojo prvo mučno noč brez spanja je prebila v neki nizki sobi z vlažnim stropom in v ladji podobni postelji; in ko je zjutraj vstala, odprla okno in videla ono oblačno nebo, žalostni trg pred romarsko cerkvijo s porušeno ograjo in stare Bretonce, kako se v oni megli ustavljajo in pogovarjajo, je nenadoma občutila neko pobitost in kot podzavestno zasluhila podlo komedijo, ki jo z njo igrajo.

To neugodno občutje jo je prevzemalo vse jutro do vrnitve gospoda Alexandra, ki je odšel že ob zori iskati svoje sorodnike Blanchardove, katerih se je po štiri-desetletni pozabi nenadoma spomnil one ga jutra v Monte Carlu, ko je iskal zatočišča za preganjana ljubimca. Zvonilo je poldne, ko se je naposled vrnil ves sijoč od veselja. Vsi Blanchardovi, njegovi vrstniki, mali in veliki, počivajo na peščenem pokopališču Quiberona ob Divjem morju, katerega valovi prihajajo naravnost od Azorskih otokov v treh močnih zaletih; vsi Blanchardovi so torej pomrli, razen strica, pomorskega kapetana, ki je preživel vse življenje na morju, in njegove žene, ki je živela samotno življenje na obrežju Porta Hauliguen.

(Se bo nadaljevalo)

Dolgovi vsega sveta

DOLGOVI VSEH DRŽAV PREDSTAVLJAJO VREDNOST NAD 126.000 TON SUHEGA ZLATA.

V Franciji je vzbudila veliko pozornost knjiga Sigmunda Mellerja pod naslovom: »Kadar številke govore«. Pisec razpravlja v njej na dolgo in široko o najrazličnejših aktualnih gospodarskih vprašanjih, precejšen del svojega študija pa je posvetil vprašanju dolgov posameznih držav na svetu. Po njegovem računu predstavljajo dolgovi vseh držav vrednost nad 126.000 ton zlata.

Državni dolg Anglije znaša 30.626 ton zlata in je Anglija kot dolžnica na prvem mestu. Njeno zlato kritje znaša komaj 1500 ton zlata. Na drugem mestu pa so Zedinjene države S. A., katerih dolg znaša v zlatu 23.821 ton, kritje pa 7000 ton. Francija je kot dolžnica na tretjem mestu z dolgovi, ki predstavljajo vrednost 18.058 ton zlata, njeno kritje pa je preračunano približno na 5000 ton. Nemčija je kot dolžnica s svojim dolgom 4131 ton zlata na sedmem mestu in ima kritja za svoje dolge komaj 27 ton zlata.

Zelo zanimivo sliko dobimo, če preračunamo po piščevih navodilih, koliko

znaša dolg v zlatu na osebo v posameznih državah sveta. Vidimo, da je na prvem mestu Nova Zelandija s 762 gr. zlata na osebo, a zlato kritje znaša komaj 20.7 gr. zlata na osebo. Anglija je na tretjem mestu in znaša dolg v zlatu vsakega Angleža 609 gr., kritje pa samo 30.2 gr. V Franciji pride na vsako glavo 421 gr. zlata, zlato kritje pa znaša komaj 0.3 gr. zlata.

Celokupni dolgovi sveta znašajo, če odbijemo dolgeve občin in drugih samoupravnih edinic, vrednost nad 126.000 ton zlata. Vsega zlata v vseh bankah na svetu pa je komaj nekaj nad 20.000 ton. Dolgovi znašajo torej 6 krat toliko vrednost zlata, kakor z njim razpolagajo vse banke. Proces zadolžitve pa se je že davno pričel in ga je še pospešila svetovna vojna. V teh državnih dolgovih pa se prav za prav skrivajo glavni vzroki današnje svetovne gospodarske krize, ki jo zdravijo razne države z najrazličnejšimi injekcijami.

Nenavadna spekulacija medicince

Hotel je najti dvojnika, ki bi zanj študiral.

Pravijo, da ima vsak človek svojega dvojnika. Pojavljajo se celo gotovi tipi, ki se stalno ponavljajo, tako da bi imel vsak človek, ne samo dvojnika, temveč tudi trojnika in peternika. Tega se je oprijel neki medicincec v Cambridgeu, ki si je mislil, da nima pomena študirati, če bi mu bil nekdo tako podoben, da bi študiral obenem zase in zanj.

Menda je čital o dvojkah ameriške univerze, ki sta si tako podobna, da ne morejo nobenega kaznovati, če ta ali oni kaj zakrivi, ker si niso nikoli na jasnem, s katerim imajo opraviti. Kaj, ko bi našel jaz človeka, ki bi mi bil tako podoben, da bi naju ne mogli razločevati? — je pomislil angleški študent.

Objavil je torej primeren oglas in vzbudil z njim tudi pozornost policije. Kmalu se je izkazalo, da gre za študenta iz bogate rodbine, ki išče učenega dvojnika, da bi namesto njega stopil pred izpraševalno komisijo na univerzi in napravil namesto njega izpit. Seveda so mu to nakano preprečili, in če stopi študent pred izpraševalno komisijo, ga bodo pač temeljito izprašali, pa tudi ogleдали si ga bodo, da se prepričajo, da je res on, ne pa njegov dvojnik.

Kulturni Indijanci.

Indijanci, nekdanji tako slavni vojščaki,

ki so drli kožo z glav svojega ubitega nasprotnika, so postali popolnoma miroljubni. Indijanci nimajo več nasprotnikov, belo pleme pa je tako pametno, da se ne spušča z njimi v krvavi boj. V pokrajini Sastethevan živi okrog 12 tisoč Indijancev, ki so se popolnoma posvetili poljedelstvu. Od zore do mraka obdelujejo svojo zemljo in so že lani pridelali okoli pol milijona bušlov pšenice.

Raziskovanje fakirskih skrivnosti.

Pod vodstvom nekega profesorja z univerze v Kolumbiji se je podala v Indijo ekspedicija, ki bo točno proučila vse trike znanih indijskih fakirjev. Ekspedicija je finansirala angleška vlada in ji dala na razpolago vse potrebne pripomočke.

Prodaja slovite knjižnice.

Znani milanski antikvar in knjigar Hoepli je pred kratkim prodal slovito knjižnico parmskih vojvod, znano pod imenom »Velika liturgijska biblioteka Parmске hiše«. V knjižnici so shranjeni številni dragoceni rokopisi iz 14. in 15. stoletja, ki predstavljajo v svetovnem slovstvu milijonsko premoženje.

Sport

Stavka nogometnih sodnikov končana. Po pogajanjih, ki jih je vodil tajnik Zbor neodvisnih sodnikov g. Teofanovič z

zastopnikoma JNS gg. Andrejevičem in Simonovičem, je dosežen sporazum, po katerem se avtomatično ves Zbor neodvisnih sodnikov pridruži Jugoslovanski nogometni zvezi. Sodniki so se vendarle pokorili sklepu obnege zboru JNS.

Čehoslovaška : Avstrija. V Pragi bo 14. t. m. meddržavna nogometna tekma med reprezentancama Čehoslovaške in Avstrije.

SK Celje posega v boj za točke. V nedeljo 7. t. m. bo prvič v pomladanski sezoni nastopil SK Celje, in sicer v Mariboru, kjer se bo srečal s SK Svoboda.

Splitski Hajduk v Mariboru? SK Železničar se pogaja s SK Hajdukom iz Splita za gostovanje v Mariboru. Če bo-

do pogajanja uspešno zaključena, bodo imeli mariborski sportniki priliko videti, kako odlično igrajo Splitčani. Gostovanje bo predvidoma koncem prihodnjega meseca.

Nogometni turnir za Velikonočne praznike v Mariboru. Mariborski klubi bodo priredili za Velikonočne praznike velik nogometni turnir. Sodelovali bodo SK Železničar, SK Rapid, ISSK Maribor in SK Svoboda.

Odbor za delegiranje sodnikov, službeno. Delegiranje sodnikov za nedeljske tekme se bo vršilo jutri, v petek, dne 5. t. m. ob 19. uri pri »Orlu«. Sodniki naj polnoštevilno pridejo! — Poverjeništvu.

Razno

SPREJMEM ABONENTE

na domačo hrano. Razen drugih jedil nudim specialitete: ribe, bržloto, raznjice, čevapčiče, vse vseh in pečeno na rešetki po zmernih cenah. Večkrat v tednu primorske »menestre«, rizoto, makaroni s fižolom. Točim črno, pristno dalmatinsko vino po Din 8.— liter, dobro štajersko po Din 12.—. Gostilna »Rotovž«, A. Vicel, Rotovski trg 8. 501

SPOROČAM.

da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredila moja žena Nežka Urbančič. Rudolf Urbančič, Obrežna cesta 91. 1389

MOŠKE IN DEČJE OBLEKE, punperce, Trenchcoatplašči znamke »Pimar« je najboljša in najcenejša konfekcija, ker je domači izdelek. Zaloge Srečo Pihlar, Gosposka 5. 1188

Posest

ZA OBRATNIKE

ali dvostanovanjska hiša! 8 sob, garaža, sadonosnik, Din. 42.000 gotovine, 30.000 v knjižnicah. Pisarna »Rapid«, Gosposka 28. 1398

HIŠE OKOLICA MARIBOR 25.000, Posedstva od 50.000, Mariborske nadstropnice od 110.000. Pekarije, gostilne, vile prodaja Posredovalnica, Maribor, Slovenska ul. 26. 1395

Prodaj

KOMPOSTNO ZEMLJO

za presajevanje cvetlic dobite vsako množino pri Jemecu, vrtnarstvo, Maribor, Prešernova ulica. 1216

PARNI KOTEL

stoječ, z 8 m² kurilne površine, 10 PS transmisije, ventilator, avtomatično vodno črpalno prodajo po nizki ceni Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova 51. 1384

ROČNE VOZIČKE

za mleko in vrče za mleko prodajo po nizki ceni Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51. 1385

ZELENJADNE SADIKE

zanesljivih vrst: Salata, majska kraljica, braziljanka; karfiola, zelje, ohrovt, kolorabe itd. Jemec, vrtnarstvo, Maribor, Prešernova ul. 1215

PARNI LOKOMOTIVSKI KOTEL

ugodno na prodaj pri Splošni stavbeni družbi, Maribor-Tezno. Kotel je zelo dobro ohranjen in se ga lahko takoj stavi v pogon. Velikost kurilnice 0,8 qm, kurilna površina 40 qm, pritisk pare 12 atm. Vse nadaljnje informacije na razpolago pri imenovanju tvrdki. 1386

NIZKE VRTNICE

holandski orjaški ribizel, velikopodne vrtnje jagode dobite pri Jemecu, vrtnarstvo, Maribor, Prešernova ul. 1217

Kupim

KNJIŽICE

Združne gospodarske banke kupim. Ponudbe pod »Gostovina« na upravo lista. 1400

KUPIM MOTORNO KOLO s prikolico, biti mora v dobrem stanju in po ugodni ceni, plačam takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Prikolico«. 1393

Soba odda

V CENTRU MESTA

oddam lepo opremljeno sobo z uporabo kopalnice, Scherbaumov dvor, III. nadstropje, desno, Trg svobode 6, Maribor. 1396

Soba išče

VELIKO ZRAČNO SOBO ali kuhinjo in sobo iščem za takoj. Vetrinjska 6, trgovina. 1392

IŠČEM PRAZNO SOBO

zračno in solčno, s posebnim vhomom, v sredini mesta. Imam popolnoma novo pohištvo. Naslov v upravi »Večernika«. 1369

Stanovanje

DVE SOBI

in kuhinjo ali sobo in kuhinjo ter sobo s številnim oddam. Maribor, Gozdna ul. 10. 1367

Službo išče

TRGOVSKI KNJIGOVODJA išče službe blagajničarja ali potnika z vsakim jamstvom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Jamstvo«. 1388

Službo dobi

KNJIGOVODJO

bilancista, izvežban, mora biti tudi v davčno tehničnih vprašanjih, slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožen, iščem s 15. majem. Dopise poslati na upravo lista pod »P. B. 516«. 1387

IŠČEM ZA TAKOJ

natakarico-servirko, prvovrstna moč, pridna, poštna, delavna. Hotel »Novi Svet«, Maribor, Jurčičeva 7. 1347

Velikonočni dar

Za boljše spoznavanje naših prvovrstnih mesn. konzerv razpošiljamo pakete, v katerih se nahaja 14 različnih mesnih konzerv in en komad zavite šunke v konzervi. Paketi so težki neto 4 1/2 kg in stanejo po povzetju Din 80.—, ako se pa denar pošlje vnaprej Din 75.—.

Herz i sin

tvornica salame in konzerv Banatski Karlovac